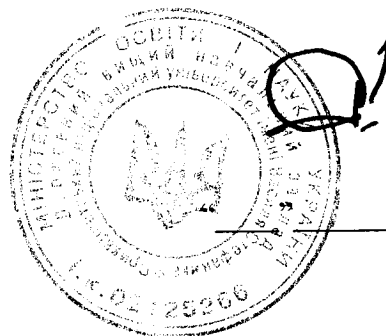

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра міжнародних відносин

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-
педагогічної роботи
Шарин С.В.

_____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ КРАЇН ЦСЄ
(ВІД ЗАВЕРШЕННЯ ПЕРШОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ ДО
РОЗПАДУ ОРГАНІЗАЦІЇ ВАРШАВСЬКОГО
ДОГОВОРУ)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»

освітня програма «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Івано-Франківськ, 2021

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія країн ЦСЄ (від завершення Першої світової війни до розпаду Організації Варшавського Договору)» для студентів спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». 20 с.

Розробник:

Струтинська Т.З. – к. політ. н., доцент, доцент кафедри міжнародних відносин.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри міжнародних відносин
Протокол від “ 8 ” серпня 2021 р. № 13

Завідувач кафедри міжнародних відносин

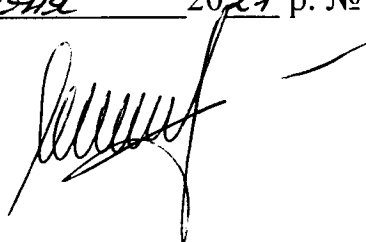

Стецюк Н.М.

Схвалено методичною комісією факультету історії, політології і міжнародних відносин.

Протокол від “ 25 ” серпня 2021 р. № 10

Голова

Кугутяк М.В.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 29 “Міжнародні відносини”	Нормативна	
Змістових модулів – 2	Спеціальність: 291 “Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії”	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: виконується в межах самостійної роботи		1-й	-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		I-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Освітній рівень: бакалавр	Лекції	
		12 год.	__ год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	__ год.
		Лабораторні	
		__ год.	__ год.
		Самостійна робота	
		60 год.	__ год.
Індивідуальні завдання			
		Вид контролю: залік	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання –

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Програма вивчення навчальної дисципліни «Історія країн ЦСЄ (від завершення Першої світової війни до розпаду Організації Варшавського Договору)» складена відповідно до освітньої програми підготовки бакалавра спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

Мета дисципліни: формування у студентів цілісного та об'єктивного уявлення про основні етапи та особливості розвитку країн ЦСЄ від завершення Першої світової війни до розпаду Організації Варшавського Договору.

Основними завданнями вивчення студентами дисципліни «Історія країн ЦСЄ (від завершення Першої світової війни до розпаду Організації Варшавського Договору)» є:

ознайомити студентів з розвитком досліджуваного регіону після завершення Першої світової війни, розглянути формування та розвиток незалежних держав в країн ЦСЄ в міжвоєнний час;

вивчити суспільно-політичний, соціально-економічний та культурний розвиток країн ЦСЄ між двома світовими війнами;

розглянути особливості розвитку регіону в роки Другої світової війни, а також геополітичні зміни у світі у повоєнний час та їх вплив на країни ЦСЄ;

проаналізувати суспільно-політичний, соціально-економічний та культурний розвиток у 1945-1991 рр. та нових незалежних держав пострадянського простору;

вивчити становлення, розвиток та падіння комуністичних режимів в країнах ЦСЄ;

виявити основні тенденції розвитку Центрально-Східної Європи до розпаду Організації Варшавського Договору.

Міждисциплінарні зв'язки: «Країнознавство», «Зовнішня політика країн ЦСЄ та ПСЄ», «Міжнародні відносини та світова політика», «Історія міжнародних відносин».

Компетентності навчання:

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК5 Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав

СК6 Здатність застосовувати засади дипломатичної та консульської служби, дипломатичного протоколу та етикету, уміння вести дипломатичне та ділове листування (українською та іноземними мовами).

СК10 Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.

СК 11 Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

СК 12 Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).

Програмні результати навчання:

РН06. Природу та характер взаємодій окремих країн та регіонів на глобальному, регіональному та локальному рівнях.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Історія ЦСЄ від 1918 р. до кінця Другої світової війни

Тема 1. Історія країн ЦСЄ після Першої світової війни до 1939 р. (Польща, Угорщина)

1. Відновлення Польської державності
2. Становлення політичної системи Другої Речі Посполитої (1919-1921 рр.)
3. Визначення польських кордонів та їх міжнародно-правове визнання.
4. Радянсько-польська війна 1920 р.
5. Польща в період парламентської демократії (1921-1926 рр.)
6. Травневий державний переворот 1926 р. в Польщі та політика «санації».
7. Зовнішньополітичні пріоритети Польщі у 30-ті роки.
8. Перемога революції «осінньої троянди». Угорщина періоду Народної Республіки
9. Угорщина доби Радянської Республіки та «диктатури пролетаріату»
10. Угорська держава між світовими війнами

Тема 2. Історія країн ЦСЄ після Першої світової війни до 1939 р. (Чехія, Словаччина)

1. Утворення Чехословацької Республіки та визначення її кордонів.
2. Конституція 1920 р. та устрій ЧСР.
3. Становлення та розвиток економіки ЧСР у 20-30 роках.
4. «Національна єдність» ЧСР та її політика
5. Криза 1926 р. в ЧСР, «міжнаціональна коаліція» та політичне протистояння в першій половині 30-х років.
6. Зовнішня політика ЧСР та Мюнхенська змова.
7. «Друга Чехословацька Республіка» та її занепад.
8. Встановлення в Чехії окупаційного режиму.

Тема 3. Історія країн ЦСЄ після Першої світової війни до 1939 р. (Болгарія, Румунія, Югославія)

1. Болгарія в добу правління Болгарського землеробського народного союзу (БЗНС).
2. Режим «Демократичної згоди» в Болгарії 1923-1931 рр.
3. Болгарія за часів Народного блоку.
4. Авторитарні експерименти в Болгарії (1934-1941 рр.)
5. Зовнішня політика Болгарії у міжвоєнний період.
6. Румунія в нових кордонах та її розвиток у 20-ті роки.
7. Економічна криза та політичне становище Румунії у 30-ті роки.
8. Держава словенців, хорватів і сербів.
9. Створення і розвиток Королівства сербів, хорватів і словенців.
10. Королівство Югославія після державного перевороту 1929 р.

Тема 4. Країни ЦСЄ в період Другої світової війни (Польща, Угорщина, Чехія, Словаччина)

1. Польща у роки Другої світової війни.
2. Угорщина в роки Другої світової війни.
3. Чеські землі за часів Другої світової війни. Національне повстання 1945 р.
4. Словацька Республіка у Другій світовій війні. Словацьке національне повстання 1944 р.

Тема 5. Країни ЦСЄ в період Другої світової війни (Болгарія, Румунія, Югославія)

1. Болгарія на початку Другої світової війни (1939-1941 рр.)
2. Епілог третього Болгарського царства. Виникнення руху Опору.
3. Вересневий державний переворот в Болгарії 1944 р.
4. Румунія в роки Другої світової війни.
5. Серпневий переворот 1944 р. Румунія на завершальному етапі війни.
6. Югославія в роки Другої світової війни.

Змістовий модуль 2. Історія ЦСЄ від закінчення Другої світової війни до розпаду Організації Варшавського Договору.

Тема 6. Країни ЦСЄ в період холодної війни (Польща, Угорщина, Чехія, Словаччина)

1. Режим «народної демократії» в Польщі (1945-1948)
2. Утвердження тоталітарного режиму в Польщі та його криза 1956 р.
3. Польське суспільство за «доби Гомулки» та його криза наприкінці 60-х років.
4. «Десятиріччя Е. Герека». Формування громадянської опозиції в Польщі.
5. Криза 1980 р. та запровадження воєнного стану в Польщі.
6. Агонія комуністичного режиму в Польщі.
7. Політичне протиборство та встановлення комуністичного режиму в Угорщині (1945-1948 рр.)
8. Встановлення тоталітарного режиму в Угорщині та початок соціалістичного будівництва (1948-1956 рр.).

9. Народно-демократична революція 1956 р. в Угорщині та її придушення.
10. Відновлення комуністичного режиму в Угорщині та «кадарівська» модель соціалізму.
11. Національний фронт Чехів і Словаків (НФЧС) та визначення шляхів розвитку ЧСР (1945-1948 рр.).
12. Лютневі події в ЧСР 1948 р.
13. Утвердження тоталітаризму та «соціалістичне будівництво» 50-60 –х років. Конституція ЧСРР 1960 р.
14. «Празька весна» 1968 р.
15. Режим «нормалізації» в ЧСРР та його крах.

Тема 7. Країни ЦСЄ в період холодної війни (Болгарія, Румунія, Югославія)

1. Болгарія в добу «народної демократії» (1944-1948)
2. Формування тоталітарної системи в Болгарії та початок соціалістичних перетворень (1948-1953).
3. Будівництво соціалізму в Болгарії. Живковізм (1953-1985).
4. «Болгарський пере устрій» та крах живковського режиму.
5. Режим «народної демократії» в Румунії (1945-1948).
6. Утвердження тоталітаризму та побудова «підвалин соціалізму» в Румунії (1948-1965).
7. Авторитарний режим Н. Чаушеску та його криза.
8. Становлення комуністичного режиму в Югославії.
9. Конфлікт «Тіто-Сталін» та його наслідки.
10. Утвердження «самоврядного соціалізму» в Югославії та реформи 60-х років.
11. Контрреформа та криза «самоврядного соціалізму» в Югославії.

Тема 8. Історія Польщі, Угорщини, Чехії та Словаччини після 1989 р.

1. Перемога «Солідарності» та демонтаж тоталітарної системи в Польщі.
2. «Тиха революція» в Угорщині та перехід влади до опозиційних сил.
3. «Оксамитова революція» 1989 р. в Чехословаччині.
4. Трансформація суспільного ладу та розпад ЧСФР.

Тема 9. Історія Болгарії, Румунії та Югославії після 1989 р.

1. Болгарія на шляху до демократії та ринкової економіки.
2. Повалення тоталітарного режиму в Румунії у грудні 1989 р.
3. Розпад югославської федеративної держави.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		л	П	лаб	інд

1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1.						
Історія ЦСЄ від 1918 р. до кінця Другої світової війни						
Тема 1. Історія країн ЦСЄ після Першої світової війни до 1939 р.(Польща, Угорщина)	10	1	2	-	-	7
Тема 2. Історія країн ЦСЄ після Першої світової війни до 1939 р. (Чехія, Словаччина)	10	1	2	-	-	7
Тема 3. Історія країн ЦСЄ після Першої світової війни до 1939 р. (Болгарія, Румунія, Югославія)	10	2	2	-	-	6
Тема 4. Країни ЦСЄ в період Другої світової війни (Польща, Угорщина, Чехія, Словаччина)	10	1	2	-	-	7
Тема 5. Країни ЦСЄ в період Другої світової війни (Болгарія, Румунія, Югославія)	10	1	2	-	-	7
Разом за змістовим модулем 1	50	6	10	-	-	34
Змістовий модуль 2.						
Історія ЦСЄ від закінчення Другої світової війни до розпаду Організації Варшавського Договору.						
Тема 6. Країни ЦСЄ в період холодної війни (Польща, Угорщина, Чехія, Словаччина)	10	2	2	-	-	6
Тема 7. Країни ЦСЄ в період холодної війни (Болгарія, Румунія, Югославія)	10	2	2	-	-	6
Тема 8. Історія Польщі, Угорщини, Чехії та Словаччини після 1989 р.	10	1	2	-	-	7
Тема 9. Історія Болгарії, Румунії та Югославії після 1989 р.	10	1	2			7
Разом за змістовим модулем 2	40	6	8	-	-	26
Усього годин	90	12	18			60

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
1	2	3
1	Тема 1. Історія країн ЦСЄ після Першої світової війни до	2

	1939 р.(Польща, Угорщина)	
2	Тема 2. Історія країн ЦСЄ після Першої світової війни до 1939 р. (Чехія, Словаччина)	2
3	Тема 3. Історія країн ЦСЄ після Першої світової війни до 1939 р. (Болгарія, Румунія, Югославія)	2
4	Тема 4. Країни ЦСЄ в період Другої світової війни (Польща, Угорщина, Чехія, Словаччина)	2
5	Тема 5. Країни ЦСЄ в період Другої світової війни (Болгарія, Румунія, Югославія)	2
6	Тема 6. Країни ЦСЄ в період холодної війни (Польща, Угорщина, Чехія, Словаччина)	2
7	Тема 7. Країни ЦСЄ в період холодної війни (Болгарія, Румунія, Югославія)	2
8	Тема 8. Історія Польщі, Угорщини, Чехії та Словаччини після 1989 р.	2
9	Тема 9. Історія Болгарії, Румунії та Югославії після 1989 р.	2
	Разом	18

6. Самостійна робота

Самостійна робота здобувачів вищої освіти є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від аудиторних занять. Мета виконання самостійної роботи з дисципліни «Історія країн ЦСЄ (від завершення Першої світової війни до розпаду Організації Варшавського Договору)»: оптимізація пізнавальної діяльності студентів, спрямованої на розширення, удосконалення і закріплення знань, отриманих в ході аудиторних занять. Самостійна робота здобувачів вищої освіти включає:

1. Підготовку до аудиторних занять;
2. Самостійне поглиблене опрацювання тем навчальної дисципліни та проходження тестування за результатами опрацювання;
3. Підготовку індивідуального проєкту.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	Тема 1. Історія країн ЦСЄ після Першої світової війни до 1939 р.(Польща, Угорщина)	7
2	Тема 2. Історія країн ЦСЄ після Першої світової війни до 1939 р. (Чехія, Словаччина)	7
3	Тема 3. Історія країн ЦСЄ після Першої світової війни до 1939 р. (Болгарія, Румунія, Югославія)	6
4	Тема 4. Країни ЦСЄ в період Другої світової війни (Польща, Угорщина, Чехія, Словаччина)	7
5	Тема 5. Країни ЦСЄ в період Другої світової війни (Болгарія, Румунія, Югославія)	7

6	Тема 6. Країни ЦСЄ в період холодної війни (Польща, Угорщина, Чехія, Словаччина)	6
7	Тема 7. Країни ЦСЄ в період холодної війни (Болгарія, Румунія, Югославія)	6
8	Тема 8. Історія Польщі, Угорщини, Чехії та Словаччини після 1989 р.	7
9	Тема 9. Історія Болгарії, Румунії та Югославії після 1989 р.	7
	Разом	60

7. Індивідуальні завдання

(виконується в межах самостійної роботи)

Індивідуальне завдання з дисципліни «Історія країн ЦСЄ (від завершення Першої світової війни до розпаду Організації Варшавського Договору)» виконується у вигляді реферату або презентації.

Робота повинна налічувати мінімум 11 – 14 аркушів (шрифт Times New Roman 14, інтервал 1,5) або не менше 30 слайдів. Для написання індивідуальної роботи повинні бути використані щонайменше 12 джерел. З них іноземною мовою (не йдеться про російську) – не менше 1/4 від загальної кількості.

Індивідуальне завдання повинно містити:

- титульну сторінку (повинна містити: назву вищого навчального закладу та кафедри, де виконано роботу, прізвище, ім'я, по батькові автора роботи; назву країни, обраної для індивідуальної роботи; відомості про наукового керівника; місто і рік виконання);

- план;
- виклад теми;
- висновки;
- список використаних джерел.

Тематика індивідуальних завдань:

Відновлення Польської державності

Становлення політичної системи Другої Речі Посполитої (1919-1921 рр.)

Визначення польських кордонів та їх міжнародно-правове визнання.

Радянсько-польська війна 1920 р.

Польща в період парламентської демократії (1921-1926 рр.)

Травневий державний переворот 1926 р. в Польщі та політика «санації».

Зовнішньополітичні пріоритети Польщі у 30-ті роки.

Перемога революції «осінньої троянди». Угорщина періоду Народної Республіки

Угорщина доби Радянської Республіки та «диктатури пролетаріату»

Угорська держава між світовими війнами

Утворення Чехословацької Республіки та визначення її кордонів.

Конституція 1920 р. та устрій ЧСР.

Становлення та розвиток економіки ЧСР у 20-30 роках.

«Національна єдність» ЧСР та її політика

Криза 1926 р. в ЧСР, «міжнаціональна коаліція» та політичне протистояння в першій половині 30-х років.

Зовнішня політика ЧСР та Мюнхенська змова.

«Друга Чехословацька Республіка» та її занепад.

Встановлення в Чехії окупаційного режиму.

1. Болгарія в добу правління Болгарського землеробського народного союзу (БЗНС).

Режим «Демократичної згоди» в Болгарії 1923-1931 рр.

Болгарія за часів Народного блоку.

Авторитарні експерименти в Болгарії (1934-1941 рр.)

Зовнішня політика Болгарії у міжвоєнний період.

Румунія в нових кордонах та її розвиток у 20-ті роки.

Економічна криза та політичне становище Румунії у 30-ті роки.

Держава словенців, хорватів і сербів.

Створення і розвиток Королівства сербів, хорватів і словенців.

Королівство Югославія після державного перевороту 1929 р.

Польща у роки Другої світової війни.

Угорщина в роки Другої світової війни.

Чеські землі за часів Другої світової війни. Національне повстання 1945 р.

Словацька Республіка у Другій світовій війні. Словацьке національне повстання 1944 р.

Болгарія на початку Другої світової війни (1939-1941 рр.)

Епілог третього Болгарського царства. Виникнення руху Опору.

Вересневий державний переворот в Болгарії 1944 р.

Румунія в роки Другої світової війни.

Серпневий переворот 1944 р. Румунія на завершальному етапі війни.

Югославія в роки Другої світової війни.

Режим «народної демократії» в Польщі (1945-1948)

Утвердження тоталітарного режиму в Польщі та його криза 1956 р.

Польське суспільство за «доби Гомулки» та його криза наприкінці 60-х років.

«Десятиріччя Е. Герека». Формування громадянської опозиції в Польщі.

Криза 1980 р. та запровадження воєнного стану в Польщі.

Агонія комуністичного режиму в Польщі.

Політичне протиборство та встановлення комуністичного режиму в Угорщині (1945-1948 рр.)

Встановлення тоталітарного режиму в Угорщині та початок соціалістичного будівництва (1948-1956 рр.).

Народно-демократична революція 1956 р. в Угорщині та її придушення.

Відновлення комуністичного режиму в Угорщині та «кадарівська» модель соціалізму.

Національний фронт Чехів і Словаків (НФЧС) та визначення шляхів розвитку ЧСР (1945-1948 рр.).

Лютневі події в ЧСР 1948 р.

Утвердження тоталітаризму та «соціалістичне будівництво» 50-60 –х років.

Конституція ЧССР 1960 р.

«Празька весна» 1968 р.

Режим «нормалізації» в ЧССР та його крах.

Болгарія в добу «народної демократії» (1944-1948)

Формування тоталітарної системи в Болгарії та початок соціалістичних перетворень (1948-1953).

Будівництво соціалізму в Болгарії. Живковізм (1953-1985).
«Болгарський пере устрій» та крах живковського режиму.
Режим «народної демократії» в Румунії (1945-1948).
Утвердження тоталітаризму та побудова «підвалин соціалізму» в Румунії (1948-1965).
Авторитарний режим Н. Чаушеску та його криза.
Становлення комуністичного режиму в Югославії.
Конфлікт «Тіто-Сталін» та його наслідки.
Утвердження «самоврядного соціалізму» в Югославії та реформи 60-х років.
Контрреформа та криза «самоврядного соціалізму» в Югославії.
Перемога «Солідарності» та демонтаж тоталітарної системи в Польщі.
«Тиха революція» в Угорщині та перехід влади до опозиційних сил.
«Оксамитова революція» 1989 р. в Чехословаччині.
Трансформація суспільного ладу та розпад ЧСФР.
Болгарія на шляху до демократії та ринкової економіки.
Повалення тоталітарного режиму в Румунії у грудні 1989 р.
Розпад югославської федеративної держави.

8. Методи навчання

У ході вивчення навчальної дисципліни «Історія країн ЦСЄ (від завершення Першої світової війни до розпаду Організації Варшавського Договору)» використовуються методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності, методи активізації та мотивації навчально-пізнавальної діяльності, а також методи контролю. Перша група методів представлена словесними (навчальна лекція, пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія, диспут), наочними (спостереження, демонстрування) та практичними (індивідуальна робота) методами. З метою активізації та мотивації навчально-пізнавальної діяльності студентів використовуються пояснювально-наочний проблемний виклад, інтерактивний та дослідницький методи. Для перевірки рівня засвоєння знань, умінь та навичок використовуються методи усного та письмово контролю.

Відповідно до логіки руху змісту навчального матеріалу в рамках дисципліни застосовуються як індуктивні, так і дедуктивні методи. Під час вивчення дисципліни застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

В міру особливостей навчального процесу, обумовлених епідемією COVID-19, зростає роль інноваційних методів навчання, в першу чергу методів дистанційного навчання (використання інформаційно-комунікаційних технологій та діджитал-інструментів, застосування платформ Zoom Video Communications, Google Meet, Cisco Webex для організації відео конференцій тощо).

9. Методи контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль з дисципліни «Історія країн ЦСЄ (від завершення Першої світової війни до розпаду Організації Варшавського Договору)» відбувається шляхом перевірки засвоєння студентами знань та умінь в ході

семінарських занять, написання контрольної роботи, підготовки індивідуальної роботи та контролю самостійного опрацьованої додаткової літератури.

Перевірка засвоєння студентами знань та умінь в ході семінарських занять здійснюється шляхом оцінювання усних відповідей (в тому числі у формі презентацій), коротких письмових / тестових робіт. За опрацювання тем, визначених для семінарських занять студент може отримати максимально 30 балів. Відповідна форма активності студентів оцінюється за стобальною системою. У кінці семестру сума всіх оцінок ділиться на кількість оцінок та множиться на 6.

Контроль знань та навичок, що базуються на засвоєнні лекційних та семінарських занять, здійснюється шляхом написання студентами контрольної роботи (у розгорнутій та/або тестовій формі). За опрацювання усіх тем, визначених для лекційних і семінарських занять, студент може отримати максимально 50 балів.

Навики роботи із науковою літературою, вміння аналізувати знайдені матеріали, робити висновки та узагальнення студенти реалізують шляхом написання індивідуальних робіт. Індивідуальна робота оцінюється максимально у 20 балів.

Підсумковий семестровий контроль дисципліни здійснюється у формі заліку та передбачає виконання письмових залікових завдань, які містять як розгорнуті, так і тестові завдання. На залік виносяться питання, передбачені робочою навчальною програмою дисципліни. Залік проводиться на останньому семінарському занятті. Перелік залікових питань містяться у силабусі.

Бали за теми, винесені на лекційні і семінарські заняття	Бали за підсумкову письмову контрольну роботу по темах, які винесені на лекційні і семінарські заняття	Бали за індивідуальну роботу	Бали за самостійне опрацювання додаткової літератури для написання індивідуального завдання	Максимальна кількість балів
1	2	3	4	6
Максимально 30	Максимально 50	Максимально 10	Максимально 10	100

Критерії поточного оцінювання:

Відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) та Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (введено в дію наказом ректора № 361 від 31.07.2020 р.) знання

оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки відповідно до національної шкали за такими критеріями:

- «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

- «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;

- «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;

- «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Студент має змогу також отримати **додаткові бали**, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах тематики дисципліни впродовж навчального семестру; взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, конференції, круглому столі, інших видах наукової активності, які відповідають профілю дисципліни; опублікувавши наукову працю, яка відповідає профілю дисципліни. Відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.). відповідні студенти можуть отримати додаткові бали на підставі рішенням кафедри міжнародних відносин.

Шкала оцінювання для екзамену

Університетська	Оцінка ECTS	Національна
90 – 100	A	відмінно
80 – 89	B	добре
70 – 79	C	

60 – 69	D	задовільно
50 – 59	E	
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Перелік питань для самоконтролю / заліку

1. Відновлення Польської державності
2. Становлення політичної системи Другої Речі Посполитої (1919-1921 рр.)
3. Визначення польських кордонів та їх міжнародно-правове визнання.
4. Радянсько-польська війна 1920 р.
5. Польща в період парламентської демократії (1921-1926 рр.)
6. Травневий державний переворот 1926 р. в Польщі та політика «санації».
7. Зовнішньополітичні пріоритети Польщі у 30-ті роки.
8. Перемога революції «осінньої троянди». Угорщина періоду Народної Республіки
9. Угорщина доби Радянської Республіки та «диктатури пролетаріату»
10. Угорська держава між світовими війнами
11. Утворення Чехословацької Республіки та визначення її кордонів.
12. Конституція 1920 р. та устрій ЧСР.
13. Становлення та розвиток економіки ЧСР у 20-30 роках.
14. «Національна єдність» ЧСР та її політика
15. Криза 1926 р. в ЧСР, «міжнаціональна коаліція» та політичне протистояння в першій половині 30-х років.
16. Зовнішня політика ЧСР та Мюнхенська змова.
17. «Друга Чехословацька Республіка» та її занепад.
18. Встановлення в Чехії окупаційного режиму.
19. 1.Болгарія в добу правління Болгарського землеробського народного союзу (БЗНС).
20. Режим «Демократичної згоди» в Болгарії 1923-1931 рр.
21. Болгарія за часів Народного блоку.
22. Авторитарні експерименти в Болгарії (1934-1941 рр.)
23. Зовнішня політика Болгарії у міжвоєнний період.
24. Румунія в нових кордонах та її розвиток у 20-ті роки.
25. Економічна криза та політичне становище Румунії у 30-ті роки.
26. Держава словенців, хорватів і сербів.
27. Створення і розвиток Королівства сербів, хорватів і словенців.
28. Королівство Югославія після державного перевороту 1929 р.
29. Польща у роки Другої світової війни.
30. Угорщина в роки Другої світової війни.

31. Чеські землі за часів Другої світової війни. Національне повстання 1945 р.
32. Словацька Республіка у Другій світовій війні. Словацьке національне повстання 1944 р.
33. Болгарія на початку Другої світової війни (1939-1941 рр.)
34. Епілог третього Болгарського царства. Виникнення руху Опору.
35. Вересневий державний переворот в Болгарії 1944 р.
36. Румунія в роки Другої світової війни.
37. Серпневий переворот 1944 р. Румунія на завершальному етапі війни.
38. Югославія в роки Другої світової війни.
39. Режим «народної демократії» в Польщі (1945-1948)
40. Утвердження тоталітарного режиму в Польщі та його криза 1956 р.
41. Польське суспільство за «доби Гомулки» та його криза наприкінці 60-х років.
42. «Десятиріччя Е. Герека». Формування громадянської опозиції в Польщі.
43. Криза 1980 р. та запровадження воєнного стану в Польщі.
44. Агонія комуністичного режиму в Польщі.
45. Політичне протиборство та встановлення комуністичного режиму в Угорщині (1945-1948 рр.)
46. Встановлення тоталітарного режиму в Угорщині та початок соціалістичного будівництва (1948-1956 рр.).
47. Народно-демократична революція 1956 р. в Угорщині та її придушення.
48. Відновлення комуністичного режиму в Угорщині та «кадарівська» модель соціалізму.
49. Національний фронт Чехів і Словаків (НФЧС) та визначення шляхів розвитку ЧСР (1945-1948 рр.).
50. Лютневі події в ЧСР 1948 р.
51. Утвердження тоталітаризму та «соціалістичне будівництво» 50-60 – х років. Конституція ЧССР 1960 р.
52. «Празька весна» 1968 р.
53. Режим «нормалізації» в ЧССР та його крах.
54. Болгарія в добу «народної демократії» (1944-1948)
55. Формування тоталітарної системи в Болгарії та початок соціалістичних перетворень (1948-1953).
56. Будівництво соціалізму в Болгарії. Живковізм (1953-1985).
57. «Болгарський пере устрій» та крах живковського режиму.
58. Режим «народної демократії» в Румунії (1945-1948).
59. Утвердження тоталітаризму та побудова «підвалин соціалізму» в Румунії (1948-1965).
60. Авторитарний режим Н. Чаушеску та його криза.
61. Становлення комуністичного режиму в Югославії.
62. Конфлікт «Тіто-Сталін» та його наслідки.

63. Утвердження «самоврядного соціалізму» в Югославії та реформи 60-х років.
64. Контрреформа та криза «самоврядного соціалізму» в Югославії.
65. Перемога «Солідарності» та демонтаж тоталітарної системи в Польщі.
66. «Тиха революція» в Угорщині та перехід влади до опозиційних сил.
67. «Оксамитова революція» 1989 р. в Чехословаччині.
68. Трансформація суспільного ладу та розпад ЧСФР.
69. Болгарія на шляху до демократії та ринкової економіки.
70. Повалення тоталітарного режиму в Румунії у грудні 1989 р.
71. Розпад югославської федеративної держави.

11. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:

1. *Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».*
2. *Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».*
3. *Положення про запобігання академічному плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».*
4. *Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».*
5. *Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».*
6. *Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності».*

(ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>).

Пропуски занять (відпрацювання)

Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується *Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»* (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).

Виконання завдання пізніше встановленого терміну

У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до *Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника»* (введено в дію наказом

ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.).

Невідповідна поведінка під час заняття Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» (затверджене наказом Міністерства України № 245 від 15.07.1996 р.).

Неформальна освіта

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 819 від 29.11.2019; із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.).

12. Методичне забезпечення

Тексти лекцій; плани семінарських занять; зразки контрольного тестування і завдань для поточного тестування; список літератури; методичні рекомендації до виконання індивідуальних завдань.

13. Рекомендована література

Алексієвець Л.М. Новітня історія Польщі (1918–1939). К.; Тернопіль, 2002.

Архив академіка А. Сахарова [Електронний ресурс]. Режим доступу: Баран З., Кріль М. Історія Югославії. 1918–1990. Текст лекцій. Львів, 1997.

Вандич П. Ціна свободи. Історія Центрально-Східної Європи від середньовіччя до сьогодення. Київ, 2004.

Вовканич І. І. Чехословаччина в 1945–1948 роках: Нарис історії перехідного періоду. Ужгород, 2000.

Гайдуков Л.Ф. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980–2000 рр.): Підручник. К., 2001.

Гостюк М. Румунія: десять років реформ // Політика і час. 2001. №2. С. 37–42.

Дильонгова Г. Історія Польщі. 1795-1990. Київ, 2007.

Дюрозель Ж.-Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів. К., 1995.

Славич Б. Історія Балкан ХХ століття. К., 2004.

Зашкільняк Л., Крикун М. Історія Польщі: Від найдавніших часів до наших днів. Львів, 2002.

Зінько Ю. А., Калитко С. Л., Кравчук О. М., Поп І. І. Нариси історії Чехії : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця, 2017.

Історія сучасного світу: соціально-політична історія XV–XX століть: Навч. посіб. / ред. Ю.А. Горбань. К., 2007.

Історія Центрально-Східної Європи. Посібник для студентів історичних і

гуманітарних факультетів університетів / За ред. Л. Зашкільняка. Львів, 2001.

Кірсенко М. Чеські землі в міжнародних відносинах Центральної Європи 1918–1920 років. Політико-дипломатична історія з доби становлення Чехословацької республіки. Київ, 1997.

Кріль М. Історія Словаччини. Львів, 2006.

Кріль М. Історія Центрально-Східної Європи (кінець ХХ – початок ХХ ст.). Київ, 2008.

Кріль М. Слов'янські країни наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.: трансформація суспільства. Дрогобич, 2008.

Крушинський В.Ю. Міжнародні відносини та світова політика 1945–1980. К., 2007.

Мицик Л. М. Новітня історія країн Європи та Америки (1918–2007): навчальний посібник. К., 2008.

Мортук С. Політичні кризи в Чехословаччині у другій половині ХХ століття: погляд із сьогодення.:

http://www.history.org.ua/index.php?article=mo_2010_19_71

Постоловський Р.М., Пугач Є.П., Страшнюк С.Ю. Встановлення тоталітарних режимів у країнах Центральної та Південно-Східної Європи (1944-1953). Хрестоматія для студентів історичних факультетів вищих навчальних закладів України. Харків, 2000.

Рудько С. О. Історія Центрально-Східної Європи. Навчально-методичний посібник з курсу. Острог, 2009.

Снайдер Т. Криваві землі: Європа між Гітлером і Сталіним. К., 2011.

Страшнюк С.Ю., Пугач Є.П. Політичні кризи та антитоталітарні рухи в країнах Східної Європи (50–80-ті роки ХХ ст.). Харків, 1998.

Чорній В.П. Історія Болгарії. Львів, 2007.

Яровий В. Новітня історія Центральноєвропейських та Балканських країн. ХХ століття: підручник для вищих навчальних закладів. Київ, 2005.

Яровий В.І. Історія західних і південних слов'ян у ХХ столітті. Курс лекцій. Київ, 1996.

Яровий В.І. Новітня історія країн Східної Європи. 40-90-ті роки ХХ ст. Київ, 1997.

Законодавчі акти, нормативні документи, інструктивні, методичні матеріали та рекомендації міністерств і відомств:

Наукова бібліотека ПНУ. URL: <http://lib.pnu.edu.ua/>

Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. URL: <https://nlu.org.ua/>

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті дистанційного навчання Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

<https://d-learn.pnu.edu.ua/>

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом вищого навчального закладу і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролів.
2. Розробляється лектором. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри, у методичній комісії факультету, інституту, підписується завідувачем кафедри, головою методичної комісії і затверджується проректором з науково-педагогічної роботи.